

ЧЕРНОМОРСКИ ИНСТИТУТ

КРЪГЛА МАСА

"Международна обстановка и сътрудничество в акваториите на Черно, Средиземно и Балтийско море – правни, икономически и екологични аспекти"

5 – 7 юни 2019 г.

София, БЪЛГАРИЯ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ - ОБРЪЩЕНИЕ

Кръглата маса, проведена на 5 – 7 юни 2019 г. в гр. София, България, постави акцент върху насърчаването на конструктивен диалог и на устойчивите форми и структури за равноправно и обективно обсъждане на най-острите съществуващи и нововъзникващи проблеми, и предостави възможност за изява на политици, експерти, учени и представители на граждански структури да изразят своите позиции и да предложат възможни решения.

Участниците в кръглата маса от няколко европейски страни обсъдиха текущото състояние на международните отношения и проблемите на устойчивото развитие на Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони, и определиха прилагането на утвърдените принципи и норми на международното право, преодоляването на политическите предизвикателства и рискове, обезпечаването на енергийна сигурност, и развитието на макрорегионално сътрудничество, като необходима интегрална част от националните, регионалните и европейските политики. Обменените виждания ясно отразиха експертните мнения по политиките на сближаване, изграждане на сътрудничество и партньорство при реализиране на принципите на синята икономика, интегрирано управление на морските екосистеми, енергийна свързаност и колективна сигурност. Сътрудничеството в изследователската област, свързано с ефективното използване на морските ресурси и борбата с климатичните промени, оформи дискусиата като иновативна и с перспективи за изграждане на нови хоризонти.

В хода на дискусиата бе очертано значението на Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони за по-нататъшното развитие на Европейския съюз (ЕС) и за повишаване на резултатността на политиките, които ще бъдат прилагани в изменящите се политически и социално-икономически реалности на 21-я век.

Обърнато бе внимание на прилагането на международните конвенции при осъществяване на всякакви дейности в моретата и крайбрежните зони, както и на специфичните решения за преодоляване на дълго съществуващите „замразени“ и

възможни нови военни стълкновения, поради тяхното сериозно влияние върху цялостното състояние и бъдещото развитие на отношенията в Европа.

Участниците отправиха призив към всички държави, граничещи с Балтийско, Средиземно и Черно море да спазват универсално признатите принципи и норми на международното право, с оглед на запазването на мира, международния ред, взаимното доверие и съвместната сигурност в акваторията на тези морета и прилежащите им територии.

Отбелязано бе определящото значение на свързаността в ЕС, на важната роля на Балтийско, Средиземно и Черно морета за укрепване и стабилизиране на енергийната сигурност на европейските страни, и на влиянието на енергийните коридори и различните видове морски индустрии и дейности върху екологичната сигурност в тези морски региони.

Експертният характер на дискусиата на кръглата маса се допълни от очертаните зони за изява и действия на гражданския сектор, който има важна роля във всеки сериозен процес, особено при формиране на стратегическите подходи и политиките на ЕС в новите политически реалности след последните избори за Европейски парламент.

Участниците определиха изграждането на културни и икономически коридори между Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони като сериозна предпоставка за развитието на алтернативни подходи и политики от институциите на ЕС, с оглед на намаляване на напрежението, повишаване на взаимното доверие и съвместната европейска сигурност, и сътрудничество във всички секторни области, които могат да съдействат за по-голяма свързаност между народите и за укрепване на основите на мира и просперитета на страните в тези морски региони.

Посланията на участниците в дискусиата подчертаха необходимостта от:

- *запазване и природосъобразно използване на моретата и морските ресурси за устойчиво развитие чрез стриктно придържане към международните конвенции и използване на механизмите за постигане на разбирателство, взаимно доверие и колективна сигурност, поддържане на енергийна свързаност и „добра морска среда“;*
- *създаване на среда за балансирано развитие на морските територии чрез прилагане на интегрирано управление на морската екосистема на Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони от националните и регионалните власти, както и на европейско равнище;*
- *разработване на регионални инициативи и стратегически планове чрез прилагане на модела за планиране и управление „отдолу-нагоре“ и използване*

ЧЕРНОМОРСКИ ИНСТИТУТ

на вече изградения опит и европейските инициативи за реализиране на „син растеж“ и ефективни действия в борбата с климатичните промени;

- *ангажиране на политическа и финансова подкрепа от европейски, макрорегионални и други инвестиционни институции за реализирането на проекти в Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони за създаване и поддържане на условия за кохезионно подпомагане, социално и културно израстване, борба с корупцията, и осигуряване на устойчиво икономическо развитие;*
- *създаване на „група от старши експерти“ за координиране на усилията за ефективно използване на териториалното разнообразие и биоресурсите, с участието на всички заинтересовани страни от Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони, вкл. в изследователския сектор, гражданското общество, клъстерните структури, и други;*
- *по-нататъшно развитие на Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони за постигане на по-голяма свързаност в областите на инфраструктурата, енергийната сигурност и дигиталната мрежа в Европа, вкл. чрез проекти в рамките на Инициативата за трите морета от 2015 г., която допълва стремежа на страните от Черноморския регион към реализиране на макрорегионална стратегия на ЕС, съдействаща за развитие на тяхното регионално сътрудничество на основата на натрупания опит и механизмите за ефективно управление в съществуващите четири макрорегиони на ЕС в Европа.*
- *запазване на културната идентичност на народите във всички морски региони на Европа, безпрепятствено развитие на икономическото сътрудничество между регионалните страни, и предоставяне на качествено образование за бъдещите поколения, чрез което да опознаят и да опазят по-добре общата история на техните народи през многовековното им регионално съжителство в Европа;*
- *съблюдаване на универсално признатите принципи и норми на международното право, вкл. ограниченията върху присъствието на чужди военни кораби в Черно море, съгласно Конвенцията за режима на проливите от Монтьо (1936 г.), свободното плаване на кораби в открито море и тяхното мирно преминаване през териториалните води при съблюдаване на суверенитета и икономическите интереси на крайбрежните държави, поддържането на конструктивен диалог и добросъседско разбирателство при използване на морските транспортни коридори в Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони;*

- *своевременно разрешаване на спорове, свързани с възможни морски инциденти или непреднамерени военно-морски конфликти между крайбрежни регионални държави, чрез воденето на добронамерен диалог и преговори за намиране на справедливи и трайни решения, при ефективно използване на европейските механизми за поддържане на взаимно доверие, съвместна сигурност, добросъседско разбирателство и сътрудничество.*
- *създаване на подходящ координационен механизъм в Европа, основан на диалог и мерки за възстановяване на взаимното доверие, който да съдейства за укрепване на териториалната и морската сигурност в Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони, за намаляване на политическото напрежение и спиране на военните приготовления, свързани със „замразени“ или възможни нови конфликти, за намиране на справедливи и устойчиви решения за траен мир и стабилност, вкл. по оста ЕС - Украйна – Русия в Черноморския регион, за балансиране на дестабилизиращите процеси посредством „алтернативни подходи“ за неутрализиране на заплахите за европейската сигурност, за ограничаване и регулиране на миграционния поток към Европа през Средиземноморския регион, и за издигане на преграда пред „вноса на тероризъм“ и разпространението на наркотици в Европа;*
- *превръщане на Балтийския, Средиземноморския и Черноморския региони в зони на траен мир и добросъседско сътрудничество;*

Участниците в дискусиата на кръглата маса посрещнаха с одобрение приемането на 21 май 2019 г. от министрите на седем черноморски страни¹ в Букурещ на *Общ дневен ред за Черно море*, в изпълнение на изразената в Бургаската министерска декларация от 31 май 2018 г. подкрепа на тези страни за разработване - със съдействието на Европейската комисия – на съвместен документ, чрез който координирането на регионалното сътрудничество в Черноморския регион да се доближи концептуално до натрупания управленски опит в приложение на съществуващите стратегии и политики на ЕС за макрорегионално сътрудничество в няколко европейски региони, обхващащи морски пространства;

Участниците в кръглата маса се обърнаха към Европейската комисия с призив да продължи да оказва подкрепа на регионалните страни в прилагане на принципите и методите на стратегическо макрорегионално сътрудничество в Черноморския регион, с оглед на тяхното мирно икономическо развитие и ефективно преодоляване на общите предизвикателства и рискове, които да насърчават безпрепятствено търговско сътрудничество, енергийна сигурност, деескалация на политическото напрежение и

---

¹ България, Грузия, Молдова, Румъния, Руската федерация, Турция, и Украйна

ЧЕРНОМОРСКИ ИНСТИТУТ

недопускане на опустошителен военен конфликт в Европа, регулиране на миграционния натиск върху външните европейски граници, противодействие на терористичните заплахи, пресичане на трансфера на наркотици, ефективна борба с климатичните промени, и адекватна екологическа защита на морските региони в Европа.

София, 6 юни 2019 г.